

Αθήνα 25-9-2020

Σχετικά με την παράσταση του Σωματίου μας στη συνεδρίαση του ΚΑΣ για έγκριση ή μη της Μελέτης Προσωρινής Απόσπασης και Επανατοποθέτησης των Αρχαιοτήτων στον Σταθμό Βενιζέλου του Μετρό Θεσσαλονίκης

Συναδέλφισσες/οι,

πολλές φορές βρεθήκαμε αντιμέτωποι με το επίπλαστο δίλημμα «Αρχαία ή Ανάπτυξη». Την απάντηση την έχει δώσει η πολύ πρόσφατη ιστορία μέσα από τα μεγάλα δημόσια έργα που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία χρόνια στη χώρα, όπου αποδείχθηκε περίτρανα ότι η **Πολιτιστική Κληρονομιά, όχι μόνο δεν αποτελεί τροχοπέδη, αλλά συνιστά πολλαπλασιαστικό αναπτυξιακό παράγοντα**. Μερικά από τα παραδείγματα είναι η αλλαγή της γραμμής του Τραμ στην Αθήνα, η αλλαγή σχεδιασμού στο σταθμό «Κεραμεικός» και η διατήρηση αρχαιοτήτων in situ στο σταθμό «Μοναστηράκι» του Μετρό της Αθήνας. Αυτό ακριβώς αναγνωρίστηκε με την τεχνική λύση της διατήρησης των αρχαιοτήτων κατά χώρα που ενέκρινε το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, λύση που είχε αρχίσει ήδη να υλοποιείται το 2017 στο σταθμό «Βενιζέλου» του μετρό Θεσσαλονίκης. Αυτή η λύση ήταν επιστημονικά τεκμηριωμένη και αποτέλεσε την ορθή πρόταση για την διαχείριση των αρχαιοτήτων, εξασφαλίζοντας παράλληλα την απρόσκοπτη ολοκλήρωση του έργου χωρίς επιπλέον οικονομικές και χρονικές επιβαρύνσεις. Γι' αυτό και είναι η μόνη σύμφωνη με τον Αρχαιολογικό Νόμο που είναι απολύτως σαφής στο θέμα αυτό: **«Η μετακίνηση μνημείου λόγω τεχνικού έργου εξετάζεται μόνο όταν μετά από σχετικό επιστημονικό έλεγχο αποκλείεται κάθε δυνατότητα διατήρησής του στο περιβάλλον του»** (Ν.3028/2002, άρθρο 42).

Τον Δεκέμβριο του 2019, μετά από πρόταση της ΑΤΤΙΚΟ ΜΕΤΡΟ, το Κ.Α.Σ. ανέτρεψε αυτή την λύση και γυρνώντας τον χρόνο στο 2014 προέκρινε την απόσπαση των αρχαιοτήτων και την επανατοποθέτησή τους μετά την κατασκευή του σταθμού. Με αυτό τον τρόπο το έργο της περάτωσης του σταθμού υπέπεσε σε καθυστερήσεις και θα επιβαρυνθεί με επιπλέον δαπάνες λόγω της αποξήλωσης των γενόμενων εργασιών. Σε αυτή την συνεδρίαση του Κ.Α.Σ. **το Σωματίο μας είχε προβεί σε Παράσταση ενώπιον των μελών του, επιχειρηματολογώντας υπέρ της διατήρησης κατά χώρα με τις εξουσιοδοτήσεις των τελευταίων Γενικών μας Συνελεύσεων**. Επιπλέον μετά την έκδοση της σχετικής Υπουργικής Απόφασης τον Μάρτιο του 2020, μαζί με άλλα Σωματεία του ΥΠΠΟΑ και φορείς, προχωρήσαμε σε **υποβολή αίτησης ακύρωσης στο ΣτΕ της συγκεκριμένης Απόφασης η οποία θα εξεταστεί στις 6 Νοεμβρίου 2020**.

Στις 18 Σεπτεμβρίου 2020 κατατέθηκε στο Κ.Α.Σ. η "Μελέτη προσωρινής απόσπασης και επανατοποθέτησης των αρχαιοτήτων στον σταθμό Βενιζέλου του μετρό Θεσσαλονίκης" ώστε να συζητηθεί στη συνεδρίαση της 23ης Σεπτεμβρίου 2020. Το Σωματίο μας ζήτησε αντίγραφο της μελέτης και Παράσταση κατά την συνεδρίαση ώστε να διατυπώσει τις απόψεις του επί αυτής. Σημειώνουμε ότι αίτημα για Παράσταση, με ανάλογα αιτήματα, διατύπωσαν και άλλα Σωματεία όπως ο Ενιαίος Σύλλογος Υπαλλήλων ΥΠΠΟ Αττικής, Στερεάς και Νήσων, ο Σύλλογος

Ελλήνων Αρχαιολόγων, Επιστημονικοί Φορείς, Συλλογικότητες όπως η Κίνηση Πολιτών Θεσσαλονίκης για την Προστασία της Πολιτιστικής Κληρονομιάς κ.α.

Ενώ το αίτημα παράστασης έγινε αποδεκτό, αντίγραφο μελέτης δεν μας παραδόθηκε ποτέ. Έτσι **κατά την Παράστασή μας ζητήσαμε την αναβολή της συνεδρίασης εξηγώντας ότι το αίτημα αυτό στηρίζεται στους εξής πραγματικούς λόγους:**

Α) Επίκειται, στις 6 Νοεμβρίου, η συζήτηση στο Συμβούλιο της Επικρατείας της αίτησης ακύρωσης της Υπουργικής Απόφασης του Μαρτίου (*ανασχεδιασμός του σταθμού με απόσπαση και επανατοποθέτηση*). Είναι αυτονόητο ότι δεν μπορεί να συζητείται μία Μελέτη για την οποία υπάρχει σοβαρό ενδεχόμενο, ανάλογα με την απόφαση του ΣτΕ, να μην εφαρμοστεί.

Β) Δεν μας έχει χορηγηθεί μέχρι τώρα αντίγραφο της Μελέτης Απόσπασης παρόλο που έγινε αποδεκτή η Παράστασή μας, η οποία είχε σκοπό την διατύπωση των απόψεών μας επί αυτής της Μελέτης.

Γ) Από την Ημερήσια Διάταξη του θέματος προέκυπτε ότι εισηγήτριες Διευθύνσεις ήταν η Διεύθυνση Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, η Διεύθυνση Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Αρχαιοτήτων, η Διεύθυνση Αναστήλωσης Αρχαίων Μνημείων και η Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων. Κατά την εκτίμησή μας **θα έπρεπε να ενημερωθεί και να συμπεριληφθεί στις εισηγήτριες Υπηρεσίες και η Διεύθυνση Συντήρησης Αρχαίων & Νεωτέρων Μνημείων καθώς πρόκειται να εξεταστεί η έγκριση ή μη εργασιών επί αρχαιοτήτων.** Εργασίες που από τη φύση τους προϋποθέτουν πιέσεις, τριβές, κραδασμούς, διατρήσεις, τομές, μετακινήσεις, αλλαγή περιβάλλοντος διατήρησης, εκ νέου αλλαγή περιβάλλοντος καθώς και νέες καταπονήσεις κατά την επανατοποθέτηση.

Δ) Η «Μελέτη προσωρινής απόσπασης και επανατοποθέτησης των αρχαιοτήτων στον σταθμό Βενιζέλου του μετρό Θεσσαλονίκης» **θα έπρεπε να συνοδεύεται από πλήρη Μελέτη Προληπτικής Συντήρησης των Αρχαιοτήτων προκειμένου να διαπιστωθεί η υφιστάμενη κατάσταση διατήρησης - παθολογία των αρχαιοτήτων, να ληφθούν υπόψη οι μεθοδολογία και οι επεμβάσεις για την απόσπαση και επανατοποθέτησή τους** (πιέσεις, τριβές, κραδασμούς, διατρήσεις, τομές, μετακινήσεις, αλλαγή περιβάλλοντος διατήρησης, εκ νέου αλλαγή περιβάλλοντος καθώς και νέες καταπονήσεις κατά την επανατοποθέτηση) **και να προταθούν μέτρα και επεμβάσεις για την προστασία τους.**

Μετά τα παραπάνω συνεχίζουμε να ενώνουμε την φωνή μας με όλους τους Επιστημονικούς Φορείς και τα Σωματεία του ΥΠΠΟΑ, όλες τις Συλλογικότητες της Κοινωνίας των Πολιτών, όλους όσους παλεύουν για την σωτηρία των αρχαιοτήτων στο σταθμό μετρό Βενιζέλου.

Για το Δ.Σ. της Π.Ε.Σ.Α.

Ο Πρόεδρος

Ιωάννης Βερροϊόπουλος

Ο Γεν. Γραμματέας

Βασίλειος Παναγιωτόπουλος